

Vergaderjaar 2016–2017

32 317

JBZ-Raad

HQ

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 31 mei 2017

De leden van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JBZ-Raad¹ hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 18 mei 2017, door de Staatssecretaris en de Minister van Veiligheid & Justitie aangeboden bij brief van 12 mei 2017.²

Naar aanleiding hiervan is op 16 mei 2017 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris.

De Staatssecretaris heeft op 30 mei 2017 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad, Van Dooren

¹ Samenstelling:

Engels (D66), Nagel (50plus), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Ten Hoeve (OSF), Schaap (VVD), Strik (GL) (*vicevoorzitter*), Knip (VVD), Beuving (PvdA), Faber-van de Klashorst (PVV), Schouwenaar (VVD), Schrijver (PvdA), Gerkens (SP), Bredenoord (D66), Dercksen (PVV) (*voorzitter*), D.J.H. van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Knapen (CDA), Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Stienen (D66), Teunissen (PvdD), Bikker (CU), Wezel (SP), Overbeek (SP)

² Kamerstukken I 2016/17, 32 317, HO.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL/JBZ-RAAD

Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Den Haag, 16 mei 2017

De leden van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JBZ-Raad hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 18 mei 2017, door u en de Minister van Veiligheid & Justitie aangeboden bij brief van 12 mei 2017.³ De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben naar aanleiding hiervan de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat u met instemming wijst op de wens van het Maltees voorzitterschap tot een kritisch onderzoek en wellicht heroverweging van het «noodmechanisme» dat in werking treedt in crisistijden, waarbij criteria voor terugkeer naar veilige derde landen van toepassing zijn die verder gaan dan het waarborgen van de verplichtingen die voortvloeien uit het Vluchtelingenverdrag en het EVRM, om zo toekomstige pieken van instroom beter het hoofd te kunnen bieden.

De leden van de GroenLinks-fractie willen graag nader toegelicht zien hoe dit in bespreking zijnde terugkeer noodmechanisme eruit ziet, met welke procedurele vereisten en waarborgen, en wat de criteria zijn voor de inwerkingtreding. Daarnaast vragen deze leden om een nadere concretisering van de bespreking van de wijziging van de criteria voor de toepassing van het veilige derde landen concept. Welke onderdelen daarvan, zoals nu neergelegd in de Procedurerichtlijn, gaan volgens u verder dan de verplichtingen die voortvloeien uit het Vluchtelingenverdrag (zoals ook uitgelegd door onder meer het Executive Committee van het UNHCR) en het EVRM? Op welke wijze meent u dat de criteria voor de aanwijzing van een veilig derde land zouden kunnen of behoren te worden gewijzigd, binnen de kaders van het internationaal recht en het EU Handvest voor de Grondrechten? En kunt u uw visie op dit punt nader onderbouwen en daarbij ingaan op mogelijke effecten na de voorziene terugkeer?

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JBZ-Raad verzoekt u met het bovenstaande rekening te houden bij de besprekingen in de JBZ-Raad op 18 mei 2017 en verneemt graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief antwoord op de gestelde vragen.

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad
R.G.J. Dercksen

³ Kamerstukken I 2016/17, 32 317, HO.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 mei 2017

De leden van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JBZ-Raad hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 18 mei 2017 die is aangeboden bij brief van 12 mei 2017. Naar aanleiding van deze geannoteerde agenda hebben de leden van de GroenLinks-fractie nog enkele vragen over hetgeen in de geannoteerde agenda is opgemerkt over een «noodmechanisme» dat in werking zou moeten treden in crisissituaties.

De leden van de GroenLinks-fractie willen graag nader toegelicht zien hoe dit noodmechanisme eruit ziet, met welke procedurele vereisten en waarborgen dit is omkleed en wat de criteria zijn voor de inwerking-treding. Daarnaast vragen deze leden om een nadere concretisering van de genoemde wijziging van de criteria voor de toepassing van het veilige derde landen concept. Welke onderdelen daarvan, zoals nu neergelegd in de Procedurerichtlijn, gaan verder dan de verplichtingen die voortvloeien uit het Vluchtelingenverdrag (zoals ook uitgelegd door onder meer het Executive Committee van het UNHCR) en het EVRM? Deze leden vragen ook op welke wijze het kabinet meent dat de criteria voor de aanwijzing van een veilig derde land zouden kunnen of behoren te worden gewijzigd, binnen de kaders van het internationaal recht en het EU Handvest voor de Grondrechten. Tot slot vragen deze leden of het kabinet zijn visie op dit punt nader kan onderbouwen en daarbij kan ingaan op mogelijke effecten na de voorziene terugkeer.

De vragen van de leden van de GroenLinks-fractie lijken te veronderstellen dat er al een uitgewerkt plan ligt voor een noodmechanisme. Dat is niet het geval. Het noodmechanisme waarvan hier sprake is, betreft een idee van Duitsland waarvan de precieze contouren nog niet vastliggen. Duitsland draagt hiermee bij aan de discussie over hoe het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) robuust en toekomstbestendig kan worden ingericht, bijvoorbeeld met een mechanisme om adequaat te kunnen reageren op een hoge asielinstroom. De EU heeft immers een solide en doeltreffend systeem voor duurzaam migratiebeheer nodig. In dat licht vindt het kabinet het belangrijk dat de EU in de toekomst over de mogelijkheden beschikt om de migratiestromen richting de EU beheersbaar te kunnen houden. Een dergelijk mechanisme is ook bedoeld om invulling te geven aan de conclusies van de Europese Raad van onder meer 9 maart jl. die benadrukken dat het toekomstige GEAS crisisbestendig moet zijn. Het kabinet plaatst het Duitse voorstel dan ook binnen deze bredere reflectie over een crisisbestendig Europees asielbeleid, en vindt dat deze goed aansluit bij de inzet van het Nederlandse kabinet.⁴ Kritisch kijken naar de voorwaarden die op dit moment worden gehanteerd om het concept «veilig derde land» toe te passen, past hier ook bij. Het asielbeleid draait immers om de noodzaak effectieve bescherming te bieden aan asielzoekers tegen direct en indirect refoulement. De kern van het concept «veilig derde land» is dat een derde land veilig is voor personen die verzoeken om internationale bescherming, waarbij de toepassing van dit concept plaatsvindt in overeenstemming met de verplichtingen die voortvloeien uit het Vluchtelingenverdrag en het EVRM. Voorwaarden voor de aanwijzing van een derde land als veilig die verdergaan dan het waarborgen van deze beschermingsnorm, kunnen

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 19 637, nr. 2030.

derhalve tegen het licht worden gehouden. Zo is volgens het kabinet bijvoorbeeld de band die de verzoeker heeft met het betreffende derde land, minder van belang.⁵

Bij gebrek aan een nader uitgewerkt voorstel, is het op dit moment lastig om gedetailleerd op de door uw Kamer gestelde vragen in te gaan. Nederland is er daarom voorstander van dat de Europese Commissie de verdere uitwerking ter hand neemt van de inhoud en procedures van een dergelijk noodmechanisme. Op die manier wordt beter inzichtelijk hoe zo een mechanisme zou kunnen functioneren, in lijn met internationale verplichtingen.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

⁵ Eerste Kamer, vergaderjaar 2016–2017, 34 585, A.